

Oprávnenosť výdavkov

1. Riadiaca dokumentácia k oprávnenosti výdavkov

Žiadateľ/prijímateľ je povinný riadiť sa pravidlami oprávnenosti výdavkov stanovenými v legislatíve EÚ¹ a SR a riadiacej dokumentácii P SK pre programové obdobie 2021 - 2027.

Všeobecné podmienky oprávnenosti výdavkov sú definované v aktuálne platnej verzii dokumentu [Rámec implementácie fondov](#).

Základné a jednotné pravidlá oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov, pravidlá dokladovania oprávnených výdavkov, pravidlá overovania hospodárnosti výdavkov sú definované v aktuálne platnej verzii dokumentu [Príručka k oprávnenosti výdavkov](#) (ďalej len „Príručka k OV“).

Nakoľko sa prostredníctvom tejto výzvy poskytuje štátna podľa schémy, žiadateľ/prijímateľ je povinný riadiť sa aj pravidlami oprávnenosti výdavkov definovanými v schéme a to najmä k vymedzeniu, že oprávnenými výdavkami sú dodatočné investičné výdavky, ktoré sa určujú porovnaním výdavkov na investíciu s výdavkami kontrafaktuálneho scenára, ktorý by nastal v prípade neposkytnutia pomoci.

Ide o dodatočné investičné výdavky, ktoré sú nevyhnutné na to, aby sa podnikom umožnilo zvýšenie ochrany životného prostredia pri svojich činnostiach:

- nad rámec platných noriem EÚ (bez ohľadu na existenciu národných noriem) alebo
- v prípade absencie noriem EÚ alebo
- na včasné prispôbenie sa normám EÚ, ktoré boli prijaté, ale ešte nenadobudli účinnosť

Okrem pravidiel stanovených v menovaných dokumentoch platia pre túto výzvu pravidlá oprávnenosti výdavkov vymedzené v tejto prílohe výzvy.

2. Členenie a vykazovanie výdavkov

Členenie a vykazovanie výdavkov

V rámci tejto výzvy sa oprávnené výdavky definujú len ako priame výdavky.

V rámci tejto výzvy sa aplikuje **reálne vykazovanie priamych výdavkov**.

Nepriame výdavky nie sú oprávnené.

3. Zoznam oprávnených výdavkov

Zoznam oprávnených výdavkov obsahuje uzavretý zoznam tried a skupín oprávnených výdavkov a v rámci nich najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov v rámci tejto výzvy v súlade s *Číselníkom skupín výdavkov*, ktorý tvorí prílohu č. 2 *Príručky k OV*.

Trieda výdavkov 01 - Dlhodobý nehmotný majetok²
Skupina výdavkov 013 - Softvér
▪ nákup softvéru (ak je zakúpený samostatne, tzn. že nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia),

¹ Vybrané skratky terminológie a legislatívy, používané v tejto prílohe výzvy, sú zavedené v samotnej výzve, kde sú uvedené vrátane ich celého (neskráteného) znenia.

² Radia sa sem zložky nehmotného majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma 2 400 EUR a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Podľa rozhodnutia účtovnej jednotky (t. j. žiadateľa/prijímateľa) sem možno zaradiť aj dlhodobý nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná tejto sume alebo je nižšie, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok a účtovná jednotka postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania.

<p><u>vrátane</u> výdavkov na nákup licencií súvisiacich s používaním tohto softvéru</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizácia softvéru, ktorý žiadateľ plánuje v rámci pripravovanej ŽoNFP zhodnotiť (napr. upgradovať/pridávať nové funkcionality) a využívať pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu.
Skupina výdavkov 014 - Oceniteľné práva
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nákup licencií (výhradných, aj nevýhradných; nejde však o licencie súvisiace s používaním softvéru zaradeného do skupiny výdavkov 013 - Softvér, ale o nadobudnutie softvéru vyrobeného na mieru, ktorý je objednávateľovi/prijímateľovi dodaný vrátane majetkových a dispozičných práv podľa vopred uzatvorenej licenčnej zmluvy), autorských práv a patentov
Trieda výdavkov 02 - Dlhodobý hmotný majetok
Skupina výdavkov 021 – Stavby
<ul style="list-style-type: none"> - stavebné práce - realizácia nových stavieb, - rekonštrukcia a modernizácia stavieb, - prístavby, nadstavby, resp. stavebné úpravy existujúcich stavieb, - zriadenie staveniska, - demolácia realizovaná v nevyhnutnom rozsahu a priamej väzbe na projekt, - stavby na zníženie rýchlosti/nárazov vetra (napr. oplatenie proti vetru – vetrolam a pod.) ▪ nákup stavieb³, napr.: <ul style="list-style-type: none"> - nákup budov, objektov alebo ich častí, v rámci ktorých má byť projekt realizovaný, ▪ prípravná a projektová dokumentácia, napr.: <ul style="list-style-type: none"> - zameriavacie práce (vytýčenie stavby, zameranie súčasného stavu stavby a iné) - manipulačné a prevádzkové poriadky stavieb, vrátane zmien - vypracovanie realizačnej dokumentácie, dokumentácia skutočného vyhotovenia stavby ▪ stavebný dozor ▪ odborný autorský dohľad⁴ (ak relevantné)
Skupina výdavkov 022 - Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí⁵
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nákup strojov, zariadení a technológií, vrátane softvéru a prvého zaškolenia obsluhy, ak relevantné, napr.: <ul style="list-style-type: none"> - koncové technológie ako tkaninové filtre, elektrostatické odľučovače, - prídavné komponenty v rámci technologického postup k priemyselným výrobným zariadeniam, - skrápacie zariadenia a zariadenia na výrobu vodnej hmly bez vlastného pohonu⁶ (napr. vodné delá, rozprašovače, inštalácia prírodných potrubí, zásobníkov vody, kompresorovej stanice),

³ V prípade, ak žiadateľ/prijímateľ alebo niektorý z predchádzajúcich vlastníkov stavby získal v minulosti príspevok zo všeobecného rozpočtu EÚ na nákup príslušnej stavby, potom výdavky na nákup tejto stavby budú považované za neoprávnené. Ak poskytovateľ identifikuje pri kúpe stavby konflikt záujmov v zmysle § 45 ods. 1 zákona o príspevkoch z fondov, výdavky na kúpu stavby budú neoprávnené v plnom rozsahu.

⁴ Odborný autorský dohľad bude obstaraný spolu s projektovou dokumentáciou v rámci projektu pre realizáciu stavby a výdavok na odborný autorský dohľad bude v rámci projektovej dokumentácie samostatne vyčíslený. V prípade nesplnenia uvedených podmienok bude predmetný výdavok považovaný poskytovateľom za neoprávnený.

⁵ Radí sa sem hmotný majetok, ktorý má samostatné technicko-ekonomické určenie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok a v ocenení vyššom ako je suma 1 700 EUR. Podľa rozhodnutia účtovnej jednotky (t. j. žiadateľa/prijímateľa) sem možno zaradiť aj dlhodobý hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná tejto sume alebo je nižšie, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok a účtovná jednotka postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania.

⁶ Vlastným pohonom sa má na mysli napr. dopravný alebo iný manipulačných prostriedok prostredníctvom ktorého, resp. na ktorom bude umiestnené skrápacie zariadenie, resp. zariadenie na výrobu vodnej hmly. Uvedené nebráni tomu, aby samotné zariadenie bolo usposobené pre zmenu jeho umiestnenia (napr. môže mať kolesá).

- zariadenie na zníženie rýchlosti/nárazov vetra - vetrolamy
▪ modernizácia strojov, zariadení a technológií , ktoré žiadateľ plánuje v rámci pripravovanej ŽoNFP zhodnotiť a využívať pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu;
Skupina výdavkov 027 - Pozemky
▪ nákup pozemkov⁷ (ak výdavky boli realizované po predložení ŽoNFP) , na ktorých má byť projekt realizovaný

V osobitných a riadne odôvodnených prípadoch sú zo strany poskytovateľa akceptovateľné aj iné typy oprávnených výdavkov ako tie, ktoré sú vymedzené vo vyššie uvedenom Zozname oprávnených výdavkov.

⁷ V prípade, ak žiadateľ/prijímateľ alebo niektorý z predchádzajúcich vlastníkov pozemku získal v minulosti príspevok zo všeobecného rozpočtu EÚ na nákup príslušného pozemku, potom výdavky na nákup tohto pozemku budú považované za neoprávnené. Ak poskytovateľ identifikuje pri kúpe pozemku konflikt záujmov v zmysle § 45 ods. 1 zákona o príspevkoch z fondov, výdavky na kúpu pozemku budú neoprávnené v plnom rozsahu.

4. Zoznam neoprávnených výdavkov⁸

- výdavky vymedzené v *Príručke k OV* ako neoprávnené;
- typy výdavkov, ktoré sa v súlade s *Číselníkom skupín výdavkov* (príloha č. 2 *Príručky k OV*) zaraďujú do iných skupín výdavkov, ako sú skupiny výdavkov uvedené v kapitole 3. *Zoznam oprávnených výdavkov* tejto prílohy;
- výdavky, ktoré vznikli pred predložením ŽoNFP;
- výdavky, ktoré nie sú priamo spojené s dosiahnutím vyššej úrovne ochrany životného prostredia;
- výdavky do zariadení, strojov a priemyselných výrobných zariadení, pri ktorých sa využívajú fosílna palivá, vrátane zemného plynu⁹;
- výdavky do zmien technologického postupu spojenej s ukončením využívania fosílnych palív technológie alebo jej komponentu, vrátane zemného plynu;
- výdavky na znížovanie emisií skleníkových plynov z činností podľa prílohy I smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES;
- výdavky na investície, pri ktorých sa využíva alebo prepravuje vodík, vrátane palív na báze vodíka ako sú tieto vymedzené v čl. 36 ods. 1b a 2a nariadenia o skupinových výnimkách;
- výdavky na zosúladienie s normami EÚ, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti (napr. časový harmonogram realizácie projektu) nemožno, resp. nebude možné definovať ako včasné prispôsobenie sa normám EÚ;
- na opatrenia, pre ktoré sú stanovené konkrétnejšie pravidlá v článkoch 36a, 36b a článkoch 38 až 48 nariadenia o skupinových výnimkách¹⁰;
- výdavky na zmenu technologického procesu spočívajúce v zmene palivovej základne, alebo výmeny výrobného zariadenia za výrobné zariadenie s nižšími emisiami;
- prevádzkové výdavky (napr. výdavky na prevádzku prídavných komponentov – odlučovacích zariadení a pod.);
- výdavky na dopravné prostriedky;
- výdavky na podporu premiestnenia podľa článku 66 NSU;
- rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace so stavebnými prácami;
- nákup použitého zariadenia;
- nájom a finančný prenájom;
- technický dozor;
- tá časť výdavkov, ktorá prekročí schválenú výšku NFP;
- výdavky, ktoré sú zo strany žiadateľa/prijímateľa nedostatočne odôvodnené/preukázané;
- vedľajšie rozpočtové náklady (VRN), okrem výdavkov na nevyhnutné zariadenie staveniska¹¹;
- vecné príspevky;
- mzdové výdavky;
- finančné výdavky a poplatky (napr. správne poplatky¹², miestne poplatky a pod.);

⁸ Uvedené neoprávnené výdavky nepredstavujú kompletný (konečný) zoznam. Poskytovateľ nemôže, vzhľadom na rozmanitosť aktivít oprávnených v rámci tejto výzvy, vopred identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektu vzniknúť.

⁹ Týmto nie je dotknutá oprávnenosť výdavkov na inštaláciu prídavných komponentov zlepšujúcich úroveň ochrany životného prostredia existujúceho vybavenia, strojov a priemyselných výrobných zariadení, pričom v takom prípade investícia nesmie viesť ani k rozšíreniu výrobných kapacít, ani k vyššej spotrebe fosílnych palív.

¹⁰ S ohľadom na pozitívne a negatívne vymedzenie podmienky týkajúcej sa štátnej pomoci a vyplývajúce zo schémy štátnej pomoci ako aj podmienky oprávnenosti aktivít projektu ide vo všeobecnosti o všetky investície smerujúce do energetickej efektívnosti, energetickej hospodárnosti, podpory energie z obnoviteľných zdrojov, obnoviteľného vodíka a vysoko účinnej kogenerácie, pomoci na energetickú infraštruktúru).

¹¹ V zmysle § 43i ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

¹² Podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

- spotreba energie a ostatných neskladovateľných dodávok;
- cestovné náhrady;
- výdavky na realizáciu podporných aktivít projektu (nepriame výdavky)¹³

V prípade identifikácie neoprávnených výdavkov v ŽoNFP z dôvodu vecnej neoprávnenosti a/alebo neúčelnosti, poskytovateľ v procese odborného hodnotenia zníži výšku celkových žiadaných výdavkov ŽoNFP o identifikované neoprávnené výdavky. V prípade, ak poskytovateľ identifikuje **viac ako 25 %** finančnej hodnoty celkových žiadaných výdavkov ŽoNFP ako **vecne neoprávnených a/alebo neúčelných, poskytovateľ vydá rozhodnutie o neschválení ŽoNFP.**

5. Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“) je neoprávneným výdavkom okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovat' jej odpočet podľa platnej legislatívy SR. DPH nie je oprávneným výdavkom v prípade, že prijímateľ má nárok na jej odpočet na vstupe. Nárok na odpočet je vymedzený zákonom č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Oprávnená DPH sa vzťahuje len k plneniam, ktoré sú považované za oprávnené. V prípade, ak je výdavok oprávnený iba čiastočne, DPH vzťahujúca sa k tomuto výdavku je oprávneným výdavkom v rovnakom pomere.

6. Overovanie hospodárnosti výdavkov

Žiadateľ/prijímateľ je povinný zachovávať **zásadu hospodárnosti výdavkov**. Preto bude poskytovateľ overovať, či žiadané/schválené **výdavky ŽoNFP/projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti¹⁴ a či zodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste.**

Overovanie hospodárnosti výdavkov v etape konania o ŽoNFP

Poskytovateľ bude v etape konania o ŽoNFP overovať hospodárnosť výdavkov v súlade s *Príručkou k OV*, prílohou č. 3 *Príručky k OV - Postupy overovania hospodárnosti výdavkov* a pravidlami vymedzenými v tejto prílohe výzvy.

Overovanie hospodárnosti výdavkov v etape realizácie projektu

Poskytovateľ, resp. Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“) bude v etape realizácie projektu overovať hospodárnosť výdavkov v súlade s *Príručkou k OV* a prostredníctvom postupov definovaných v prílohe č. 3 *Príručky k OV - Postupy overovania hospodárnosti výdavkov*, príp. v aktuálne platnej verzii dokumentu *Príručka pre prijímateľa - MŽP SR*.

V prípade nadlimitných zákaziek a v prípade, ak bola zákazka na základe rizikovej analýzy vykonanej poskytovateľom vyhodnotená ako riziková, ÚVO overí hospodárnosť výdavkov v rámci kontroly VO/obstarávania (po uzavretí zmluvy o NFP a nadobudnutí jej účinnosti). ÚVO overí hospodárnosť výdavkov aj pri zmenách zmluvy s dodávateľom, ktorá bola uzavretá ako výsledok VO/obstarávania. Bližšie informácie sú uvedené v kapitole 6 *Príručky k OV*.

V ostatných prípadoch poskytovateľ overí hospodárnosť tých výdavkov, ktoré budú nárokované v rámci administratívnej finančnej kontroly ŽoP identifikovanej ako riziková (t. j. v rámci úplnej administratívnej finančnej kontroly ŽoP) alebo v rámci finančnej kontroly na mieste, príp. zmenového konania.

V rámci výkonu administratívnej finančnej kontroly ŽoP, finančnej kontroly na mieste, alebo zmenového konania poskytovateľ overuje hospodárnosť výdavkov prostredníctvom ukončeného VO/obstarávania a na základe

¹³ Výpočet typov nepriamych výdavkov uvádza príloha č. 1 *Príručky k OV - Kategórie nepriamych výdavkov*.

¹⁴ Hospodárnosťou sa rozumie vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, stavebných prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu. Na úrovni projektu sa hospodárnosťou rozumie minimalizácia výdavkov nevyhnutých na realizáciu projektu pri rešpektovaní cieľov projektu pri zachovaní vyššie uvedených podmienok.

výsledku kontroly ÚVO.

V rámci tejto výzvy poskytovateľ overuje hospodárnosť výdavkov projektu aj prostredníctvom nasledujúcich postupov na overenie hospodárnosti výdavkov, ktoré pomáhajú získať primerané uistenie o hospodárnosti týchto výdavkov:

- úkon znalca (znalecký posudok),
- prieskum trhu,
- individuálne postupy používané poskytovateľom.

Poskytovateľ je oprávnený vykonať overenie hospodárnosti výdavkov aj nad rámec vyššie uvedeného, a to napr. v prípade zmeny riadiacej dokumentácie riadiaceho orgánu pre P SK (napr. aktualizácia *Príručky k OV* a jej príloh).

Žiadateľ/prijímateľ **sa nezbavuje** výlučnej a konečnej zodpovednosti za dodržanie zásady hospodárnosti výdavkov úkonom poskytovateľa, resp. ÚVO uskutočneným v rámci jednej z vyššie uvedených etáp implementácie projektu.